
Represje carskie po upadku Powstania Styczniowego

Represje carskie po upadku Powstania Styczniowego

Po upadku powstania styczniowego carskie władze zlikwidowały odrębność Królestwa Polskiego, które odtąd było zwyczajną prowincją rosyjską (Kraj Przywiślański). Nastąpiła także wzmożona, brutalna rusyfikacja Polaków. Wielu uczestników powstania zesłano na Syberię, skonfiskowano liczne dobra szlacheckie. Polacy nie mogli nabywać ziemi na Litwie na własność. Utrzymywano także stan wojenny. W administracji państwowej jedynym językiem stał się rosyjski. Wprowadzono reformę administracyjną i podzielono kraj na gubernie. Namiestnika zastąpił urząd generała-gubernatora. Zlikwidowano także odrębny polski budżet. Pozamykano wiele klasztorów, które w czasie powstania były często silnymi ośrodkami oporu wobec Rosjan. Przystąpiono także do likwidacji kościoła unickiego, a księży starano się podporządkować petersburskiemu kolegium.

Głównym elementem polityki rusyfikacyjnej był nadzór nad edukacją. Okres po Powstaniu Styczniowym zwany jest często „nocą apuchtinowską”, od nazwiska warszawskiego kuratora Apuchtina. W szkołach językiem wykładowym był rosyjski, nawet języka polskiego uczono po rosyjsku. Szkoły były kontrolowane przez policję, rozwinął się system donosów wśród uczniów (na przykład, że kolega czyta polskie książki). Zlikwidowano odrębność szkolnictwa polskiego, a w 1869 roku przekształcono Szkołę Główną w Uniwersytet Warszawski. Zaostrzona została cenzura. Powstały gimnazja rządowe, do których przyjmowano jedynie dzieci z bogatych domów.